<u>ប្រសិទ្ធិភាពនៃជំនួយ</u>

បទបង្ហាញជំនួសមុខឱ្យសហគមន៍អ្នកផ្តល់ជំនួយ

ឯ.ឧ. Ulrik Helweg-Larsen, ឯកអគ្គរាជទូត

ក្រសួងការបរទេសនៃប្រទេសដាណឺម៉ាក-DANIDA

កិច្ចប្រជុំក្រុមពិគ្រោះយោបល់

៦-៧ ធ្នូ ២០០៤

យើងទាំងអស់គ្នាសូមថ្លែងអំណរគុណដល់នាយករដ្ឋមន្ត្រី ហ៊ុន សែន ចំពោះការបង្ហាញត្រួស១ៗនូវក្របខ័ណ្ឌសហប្រតិបត្តិការរដ្ឋាភិបាល-អ្នកផ្តល់ជំនួយ នៅថ្ងៃទី ១០ កញ្ញា ២០០៤ ក្នុងកិច្ចប្រជុំត្រៀម CG ។ ក្របខ័ណ្ឌនេះ បានបង្កើតឱ្យមានភាពជាម្ចាស់របស់រដ្ឋាភិបាលក្នុងដំណើរការអភិវឌ្ឍន៍ ទន្ទឹមនឹងនេះ វាក៏បានផ្តល់នូវមូលដ្ឋានសំរាប់កិច្ចសហប្រតិបត្តិឱ្យកាន់តែមានប្រសិទ្ធិភាពជាមួយអ្នកផ្តល់ជំនួយ ។

ការទទួលស្គាល់កាន់តែមានការកើនឡើងក្នុងចំណោមសហគមន៍អ្នកផ្តល់ជំនួយដែលថា ជំនួយត្រូវតែមានការគ្រប់គ្រងប្រកបទៅដោយការប្រុងប្រយ័ត្នបំផុតដើម្បីកែលំអលទ្ធផលរបស់វា។ ឧទាហរណ៍មួយចំនួនធំនៅប្រទេសកម្ពុជា ដែលបានបង្ហាញពីរបៀបនៃឥរិយាបថរបស់អ្នកផ្តល់ជំនួយ មានទាំងលក្ខណៈជាបុគ្គលនិងលក្ខណៈជាសមូហភាព បានធ្វើឱ្យជំនួយពុំមានប្រសិទ្ធិភាព និងបានបង្ហាញពីរបៀបនៃជំនួយដែលបានធ្វើឱ្យបញ្ហាកាន់តែអាក្រក់ទៅៗ តាមរយៈការធ្វើឱ្យសមត្ថភាពចុះខ្សោយនៃស្ថាប័នរដ្ឋ និងការធ្វើឱ្យការវិវត្តន៍នៃទស្សនៈវិស័យរបស់រដ្ឋាភិបាលមិនមានភាពរលូនសំរាប់ការអភិវឌ្ឍន៍យូរអង្វែង។ ឧទាហរណ៍យ៉ាងច្បាស់មួយនៅកម្ពុជាបានបង្ហាញពីរបៀបដែលអ្នកផ្តល់ជំនួយខ្វះការសហការគ្នា និងខ្វះភាពធ្វើជាម្ចាស់របស់ជាតិអាចធ្វើខូចដល់ដំណើរការអភិវឌ្ឍន៍ដូចជា រដ្ឋាភិបាល បាននឹងកំពុងប្រតិបត្តិតាមឯកសារផែនការយុទ្ធសាស្ត្រទូទៅចំនួនបីខុស១ៗគ្នា ដែលគាំទ្រដោយអ្នកផ្តល់ជំនួយខុស១ៗគ្នា និងមានការយកចិត្តទុកទៅលើផ្នែកខុស១ៗគ្នា ។

យើងស្វាគមន៍ជំហ៊ានជាមូលដ្ឋានដែលថា រដ្ឋាភិបាលបានចាត់វិធានការណ៍ សំដៅបង្កើនប្រសិទ្ធិភាពនៃជំនួយក្នុងប្រទេសកម្ពុជា។ <u>ទីមួយ</u> រដ្ឋាភិបាលសំរេចច្របាច់បញ្ចូលឯកសារយុទ្ធសាស្ត្រទាំងបីនេះ ឱ្យទៅជាក្របខ័ណ្ឌតែមួយគត់ដែលមានរដ្ឋាភិបាលជាម្ចាស់សំរាប់ការអភិវឌ្ឍន៍ និងការកាត់បន្ថយភាពក្រីក្រ។ វិធានការនេះនឹងលើកទឹកចិត្តអ្នកផ្តល់ជំនួយបន្ថែមទៀតឱ្យសំរបយុទ្ធសាស្ត្ររបស់ខ្លួនឱ្យស្របនឹងយុទ្ធសាស្ត្ររដ្ឋាភិបាល ។ <u>ទីពីរ</u> រដ្ឋាភិបាលបានអនុម័តផែនការសកម្មភាពសំរាប់ ភាពធ្វើជាម្ចាស់ ការសំរបតាម និងការធ្វើឱ្យមានភាពចុះសម្រុងគ្នានៃអ្នកផ្តល់ជំនួយ/រដ្ឋាភិបាល នៅខែ វិច្ឆិកា ២០០៤ និងពង្រឹងភាពជាដៃគូនៃអ្នកផ្តល់ជំនួយ/រដ្ឋាភិបាល តាមរយៈក្រុមការងារបច្ចេកទេស (TWGs) ចំរុះ រដ្ឋាភិបាល/អ្នកផ្តល់ជំនួយ ក្នុងវិស័យអទិភាពចំនួន ១៧ ដែលនេះបានផ្តល់ឱកាសបន្ថែមទៀតក្នុងការបង្កើនប្រសិទ្ធិភាពជំនួយ និង ការអភិវឌ្ឍន៍ក្របខ័ណ្ឌការងាររួមមួយ។ <u>ទីបី</u> គណៈកម្មាធិការសំរបសំរួលរដ្ឋាភិបាល-អ្នកផ្តល់ជំនួយ ត្រូវបានបង្កើតឡើងដើម្បីផ្តល់ការសន្ទនាគោលនយោបាយកំរិតខ្ពស់ និងសំរួលបញ្ហាស្មុគស្មាញដែលបានបង្ហាញឡើងដោយក្រុមការងារបច្ចេកទេស ។

Unofficial translation

ទោះបីជាយ៉ាងនេះក៏ដោយ មានកិច្ចការដ៏ច្រើនលើសលប់ដែលត្រូវធ្វើបន្តទៀត។ បញ្ហាខ្លះតំរូវឱ្យមានការប្តេជ្ញាចិត្តខ្ពស់ និងបញ្ហាខ្លះទៀតតំរូវឱ្យមានធនធានប្រកបដោយនិរន្តរភាពដើម្បីធ្វើការអនុវត្តន៍។

មានមធ្យោបាយមួយចំនួនសំរាប់អ្នកផ្តល់ជំនួយនិមួយៗដើម្បីទទួលយកការអនុវត្តន៍កិច្ចការរបស់គេជាមួយនឹងការគិតគូរដល់ការបង្កើនប្រសិទ្ធិភាពជំនួយ។ ដោយផ្អែកលើការយោគយល់គ្នា និងការជឿជាក់គ្នាទៅវិញទៅមក អ្នកផ្តល់ជំនួយអាចចូលទៅក្នុងរបៀបរៀបចំ ដែលអាចធ្វើជាអ្នកផ្តល់ជំនួយនាំមុខ ឬធ្វើជាអ្នកផ្តល់ជំនួយទទួលបន្ទុកកិច្ចការជាក់លាក់ ដែលមានកិច្ចព្រមព្រៀងរួមស្តីពីការគាំទ្រតាមវិស័យ ការរៀបចំបង្កើត ការគ្រប់គ្រង ការផ្តល់មូលនិធិ ការធ្វើរបាយការណ៍ ការពិនិត្យឡើងវិញ ការវាយតំលៃ និងការអង្កេតមើលលទ្ធផល ព្រមទាំងការចង្អុលបង្ហាញផ្នែកដែលគេមានឧត្តមភាពរៀងៗខ្លួនរបស់គេ។ ការរៀបចំបែបនេះនឹងរួមចំណែកដល់ការកាត់បន្ថយចំណាយប្រតិបត្តិការ ដែលទាំងរដ្ឋាភិបាល និងអ្នកផ្តល់ជំនួយកំពុងតែទទួលបន្ទុកដ៏ធ្ងន់ធ្ងរនេះ។

ក្នុងប្រទេសកម្ពុជានាពេលបច្ចុប្បន្ននេះ មានកម្មវិធី និងគំរោងជាង ៥០០ កំពុងត្រូវបានគេអនុវត្ត។ លើសពីនេះទៀត គំរោងរបស់អង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាល (NGO) កំពុងត្រូវបានឧបត្ថម្ភនិងគាំទ្រដោយ NGOs អន្តរជាតិ ចំនួនជាង ២០០ គំរោងខ្លះកំពុងឋិតនៅជាដៃគូជាមួយរដ្ឋាភិបាល និង គំរោងប្រហែល ៥០០ទៀត ត្រូវបានអនុវត្តដោយ NGOក្នុងស្រុក និងអង្គការដែលផ្អែកលើសហគមន៍ជាមូលដ្ឋាន (CBOs)។ កិច្ចការដែលទាក់ទងនឹងសកម្មភាពទាំងនេះ បានធ្វើឱ្យមានការលំបាកយ៉ាងខ្លាំងដល់សមត្ថភាពទាំងក្នុងរដ្ឋាភិបាល និងអ្នកផ្តល់ជំនួយ។ ការអង្កេតនានាបានចង្អុលបង្ហាញឱ្យឃើញថា មន្ត្រីជាន់ខ្ពស់នៅថ្នាក់ខេត្ត និងថ្នាក់មូលដ្ឋានបានចូលរួមក្នុងការប្រជុំគណៈកម្មាធិការចំនួនប្រហែល ៤៥ និងបានចំណាយពេលវេលាដ៏ច្រើនលើសលប់ទៅលើការធ្វើរបាយការណ៍សំរាប់គំរោងនិមួយៗ ដែលនេះមានន័យថា ពួកគេមានពេលវេលាតិចតួចបំផុតដើម្បីចំណាយលើការគាំទ្រការអនុវត្តន៍សកម្មភាពអភិវឌ្ឍន៍។ ក្រៅពីនេះទៀត ការរីកសាយនៃគំរោងនានាបានធ្វើឱ្យខូចដល់ប្រសិទ្ធិរបស់រដ្ឋ។ ការបង្កើតឡើងនូវទស្សនៈវិស័យរបស់រដ្ឋាភិបាល យុទ្ធសាស្ត្រ និងប្រព័ន្ធនានាត្រូវបានជាប់គាំង ក្នុងខណៈដែលបុគ្គលិកដែលមានសមត្ថភាពល្អៗនៅក្នុងក្រសួងត្រូវបានផ្លាស់ចេញពីការបំរើឱ្យមុខងារស្នូលរបស់ក្រសួង ទៅធ្វើកិច្ចការសំរាប់គំរោងដែលគាំទ្រដោយអ្នកផ្តល់ជំនួយ។ លើសពីនេះទៀត ដូចដែលបានចងក្រងជាឯកសារដោយការអង្កេតខ្លីៗមួយចំនួន គំរោងជាច្រើនបានបង្កើតគណៈកម្មាធិការដឹកនាំ និងអង្គភាពអនុវត្តគំរោង (PIU) ដែលនេះជាមធ្យោបាយមិនមានប្រសិទ្ធិភាពបំផុតក្នុងការប្រើប្រាស់ ធនធានមនុស្ស និងហិរញ្ញវត្ថុដ៏កំរ។ PIUs ក្នុងប្រទេសកម្ពុជា ត្រូវបានគេពណ៌នាថាជា "កោះដ៏ល្អឥតខ្ចោះក្នុងសមុទ្រនៃការបរាជ័យរបស់រដ្ឋាភិបាល" ដែលនាំមកនូវ "ការធ្វើឱ្យមានភាពប្រសើរឡើងក្នុងរយៈពេលខ្លី និងទទួលបានសមិទ្ធិផលជាក់លាក់ តែមានលទ្ធផលតិចតួចប្រើសិនបើមាន" ។ ចុងក្រោយនេះ ជាមួយនឹងគំរោងដ៏ច្រើនដែលគាំទ្រដោយអ្នកផ្តល់ជំនួយ ហានិភ័យនៃការមានគំរោងត្រួតស៊ីគ្នា និងគំរោងដូចគ្នាគឺ មានលក្ខណៈធំធេង។

ការព្រួយបារម្ភរបស់រដ្ឋាភិបាលគឺជាការពឹងផ្អែកដ៏ច្រើនលើសលប់លើជំនួយបច្ចេកទេស (TA) ភាគច្រើននៃអ្នកផ្តល់សេវានេះគឺ មិនមែនជនជាតិកម្ពុជា។ ចំនួនទីប្រឹក្សា TA បរទេស (តាមការប៉ាន់ស្មាន មានប្រមាណ ៨០០ នាក់) និងការចំណាយលើទីប្រឹក្សា TA នេះមានកំរិតខ្ពស់ជ្រុល (មានប្រហែល $US១៦៥ លាន ក្នុងឆ្នាំ ២០០១ ប្រហាក់ប្រហែលនឹង ២១% នៃចំណាយក្នុងស្រុក និងចំណាយធ្វើហិរញ្ញប្បទានពីខាងក្រៅ ឬ ច្រើនជាងការចំណាយលើប្រាក់ខែសរុបរបស់រដ្ឋាភិបាល)។ ពុំមានការសង្ស័យទេថា

គេត្រូវការជាចាំបាច់នូវ TA តែបើគេគ្រប់គ្រងឱ្យបានត្រឹមត្រូវ តាមពិត អាចរួមចំណែកដល់ការអភិវឌ្ឍន៍សមត្ថភាពយូរអង្វែង។ ប៉ុន្តែ ក៏មានសារសំខាន់ដូចគ្នាផងដែរគឺថា ការពឹងផ្អែកលើទីប្រឹក្សាបរទេសដើម្បីគ្រប់គ្រងគំរោង ឬដំណើរការកែទំរង់អាចធ្វើឱ្យខូចភាពធ្វើជាម្ចាស់របស់ជាតិ និងធ្វើឱ្យការអភិវឌ្ឍន៍សមត្ថភាពស្ថាប័នមិនអាចទៅមុខរួច។ និយាយឱ្យទូលាយ អ្នកផ្តល់ជំនួយត្រូវធ្វើការពិភាក្សាក្នុងចំណោមពួកគេ ពិភាក្សាជាមួយរដ្ឋាភិបាល និងក្នុង TWG ពីតំរូវការបង្កើតគោលការណ៍មូលដ្ឋានមួយចំនួនសំរាប់ធ្វើណែនាំការកសាងសមត្ថភាព និងការប្រើប្រាស់ TA។ គោលបំណងចំបងរបស់ TA ត្រូវតែបង្ហាញឱ្យឃើញថាជាការផ្ទេរជំនាញរយៈពេលវែង និងការអភិវឌ្ឍន៍សមត្ថភាពស្ថាប័ន។

ប៉ុន្តែ ការព្រួយបារម្ភជាពិសេសនោះ គឺការប្រើប្រាស់ដ៏ច្រើនលើសលប់នៃ "ការឧបត្ថម្ភលើប្រាក់បៀវត្ស" និងបានធ្វើឱ្យខូចដូចគ្នាដល់ការអនុវត្តន៍ នៅក្នុងគំរោង/កម្មវិធី ដែលគាំទ្រដោយ អ្នកផ្តល់ជំនួយ និង NGO អន្តរជាតិខ្លះ។ ការអនុវត្តន៍នេះ ទីបំផុត នឹងធ្វើឱ្យខូចដល់និរន្តរភាព ធ្វើឱ្យខូចដល់ប្រយោជន៍នៃការកែទំរង់រដ្ឋបាលស៊ីវិលនិងប្រាក់បៀវត្ស និងបានធ្វើឱ្យខូចដល់ប្រព័ន្ធផ្តល់សេវាសាធារណៈរបស់រដ្ឋាភិបាល។ វាជាការចាំបាច់ណាស់ថា មន្ត្រីសាធារណៈស៊ីវិលត្រូវតែទទួលបានការជូនរង្វាន់ឱ្យបានសមស្រប និងត្រូវទទួលខុសត្រូវចំពោះកិច្ចការរបស់គេ។ យុទ្ធវិធីជាយុទ្ធសាស្ត្រចំពោះការកែទំរង់ប្រាក់បៀវត្សនិងការងារ ដោយផ្អែកលើគោលការណ៍សមត្ថភាពនិងសមិទ្ធិផល តំរូវឱ្យមានការដោះស្រាយបញ្ហាសំខាន់ៗ តាមមធ្យោបាយប្រកបដោយនិរន្តរភាព និងមានភាពរលូន។ យើងមានសេចក្តីរីករាយដោយបានកត់សំគាល់ឃើញថា ចំនុចគោលដៅមួយក្នុងចំណោមចំនុចគោលដៅនានានៃផែនការសកម្មភាព កំណែទំរង់រដ្ឋបាលសាធារណៈ (PAR)គឺ : "រដ្ឋាភិបាល និងដៃគូអភិវឌ្ឍន៍បានព្រមព្រៀងគ្នាថា នៅត្រឹម ខែមេសា ឆ្នាំ ២០០៥ នឹងធ្វើការដកខ្លួនថយជាបណ្តើរៗពីការឧបត្ថម្ភលើប្រាក់បៀវត្សដែលធ្វើហិរញ្ញប្បទានដោយអ្នកផ្តល់ជំនួយ និងបង្វែរប្រាក់ទាំងនេះទៅគាំទ្រដល់ការកែទំរង់ប្រាក់បៀវត្សក្នុងវិស័យអទិភាព និងផែនការសកម្មភាពនឹងត្រូវបានបង្កើត និងអនុម័តនៅខែមិថុនា ២០០៥" ។

ការបង្កើនប្រសិទ្ធភាពជំនួយត្រូវការឱ្យអ្នកផ្តល់ជំនួយធ្វើសហប្រតិបត្តិការជាមួយគ្នា និងសំរបកម្មវិធីរបស់គេឱ្យស្របនឹងអទិភាពរបស់រដ្ឋាភិបាល ដែលមានល័ក្ខខ័ណ្ឌទុកជាមុនថា រដ្ឋាភិបាលត្រូវតែធ្វើជាម្ចាស់កម្មសិទ្ធិនៃដំណើរការអភិវឌ្ឍន៍ និងប្តេជ្ញាចិត្តខ្លួនឯងក្នុងការកែទំរង់ស្ថាប័ន និងប្រព័ន្ធរបស់រដ្ឋាភិបាលឱ្យមានតំលាភាព និងការទទួលខុសត្រូវ។ មានឧទាហរណ៍ល្អៗខ្លះដែលបង្ហាញពីលក្ខណៈនេះ ដូចជា កម្មវិធីគ្រប់គ្រងហិរញ្ញវត្ថុសាធារណៈដែលត្រូវបើកឱ្យដំណើរការដោយនាយករដ្ឋមន្ត្រី កាលពីថ្ងៃអាទិត្យ។ អ្នកផ្តល់ ជំនួយបានប្តេជ្ញាជួយធ្វើឱ្យកម្មវិធីនេះមានជោគជ័យក្នុងការអនុវត្តន៍។ យើងក៏នឹងប្តេជ្ញាចិត្តបង្កើតជោគជ័យឱ្យបានកាន់តែច្រើនក្នុងវិស័យដទៃទៀត។ ការចូលរួមយ៉ាងសកម្មរបស់សង្គមស៊ីវិល និងវិស័យឯកជនក្នុងដំណើរការអភិវឌ្ឍន៍ និងការបង្កើនប្រាក់ចំណូលរបស់រដ្ឋាភិបាល ក៏ត្រូវតែធ្វើឱ្យបានឆាប់រហ័សផងដែរដើម្បីធានាស្ថេរភាពសេដ្ឋកិច្ច និងសង្គម។

អ្នកផ្តល់ជំនួយទាំងអស់ចង់បានយ៉ាងអន្ទះសារក្នុងការធ្វើជាចំណែកនៃការរកដំណោះស្រាយ ក៏ប៉ុន្តែ មិនមែនជាចំណែកនៃបញ្ហាទេ។ មានការប្តេជ្ញាចិត្តច្បាស់លាស់ និងពិតប្រាកដក្នុងចំណោមអ្នកផ្តល់ជំនួយក្នុងការតាមឱ្យទាន់នូវសេចក្តីប្រកាសរបស់កម្ពុជា និងធ្វើកិច្ចការរួមគ្នា ដើម្បីផ្តល់ការគាំទ្រប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាពកាន់តែច្រើនដល់រដ្ឋាភិបាល។ ក៏ប៉ុន្តែ ដើម្បីមានដើមទុនក្នុងបញ្ហានេះ និងរួមចំណែកដល់កំណើនសេដ្ឋកិច្ចឆាប់រហ័ស និងការកាត់បន្ថយភាពក្រីក្រ រដ្ឋាភិបាលត្រូវតែបង្ហាញថា ខ្លួននឹងដឹកនាំដំណើរការ

កែទម្រង់នេះ។ សហគមន៍អ្នកផ្តល់ជំនួយបានយល់ស្របគ្នាថា ការគាំទ្រនាពេលអនាគត ត្រូវតែដាក់លក្ខខណ្ឌឱ្យបានច្បាស់លាស់ ដើម្បីឱ្យស្របទៅតាមកិច្ចខំប្រឹងប្រែងកែទម្រង់របស់កម្ពុជា។

ដូចនេះ ប្រភេទ និងទំហំនៃជំនួយនឹងត្រូវតែផ្សារភ្ជាប់ឱ្យបានច្បាស់លាស់ទៅនឹងការរីកចំរើននៃកែទម្រង់។ បើសិនជា ការរីកចំរើនបែបនេះនឹងមិនត្រូវគេមើលឃើញថាកើតមាននាពេលខាងមុខទេនោះ អ្នកផ្តល់ជំនួយអាចស្វែងរកមធ្យោបាយផ្សេងដើម្បីផ្តល់ជំនួយដល់ប្រជាពលរដ្ឋក្រីក្រដោយផ្ទាល់។

ថ្ងៃនេះ រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា និងដៃគូរបស់ខ្លួន បានប្រឈមមុខនឹងឱកាសតែមួយគត់ក្នុងការបង្កើនល្បឿនឱ្យបានខ្លាំងក្លាដល់ដំណើរការកែទម្រង់ ដែលទំនងជាពេលវេលាអំណោយផលតែមួយក្នុងប្រវត្តិសាស្ត្រកម្ពុជា។